

03 JANUARI 2002. - Ministerieel besluit tot vaststelling van de criteria voor de erkenning van geneesheren-specialisten in de psychiatrie, meer bepaald in de volwassenpsychiatrie en van geneesheren-specialisten in de psychiatrie, meer bepaald in de kinder- en jeugdpsychiatrie.

Gelet op het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, inzonderheid op artikel 35sexies, ingevoegd bij de wet van 19 december 1990;

Gelet op het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de lijst van bijzondere beroepstitels voorbehouden aan de beoefenaars van de geneeskunde, met inbegrip van de tandheelkunde, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 22 juni 1993, 8 november 1995, 12 maart 1997 en 11 april 1999;

Gelet op het advies van de Hoge Raad van geneesheren-specialisten en van huisartsen gegeven op 23 maart 2001;

Gelet op het advies 31.774/3 van de Raad van State, gegeven op 24 september 2001,

HOOFDSTUK I. - Erkenningscriteria van geneesheren-specialisten in de psychiatrie, meer bepaald in de volwassenpsychiatrie en van geneesheren-specialisten in de psychiatrie, meer bepaald in de kinder- en jeugdpsychiatrie.

Artikel 1.

Wie wenst erkend te worden als geneesheer-specialist in de psychiatrie, meer bepaald in de volwassenpsychiatrie of als geneesheer-specialist in de psychiatrie, meer bepaald in de kinder- en jeugdpsychiatrie, dient :

1. aan de algemene criteria voor de opleiding en de erkenning van geneesheren-specialisten te voldoen;
2. een opleiding te volgen waarvan de duur overeenstemt met een voltijdse opleiding van ten minste vijf jaar;
3. een opleiding in de psychiatrie te volgen die de theoretische en klinische studie van de verschillende disciplines in de psychiatrie bevat, namelijk :
 - a) de klinische psychologie en de algemene psychopathologie;
 - b) de anatomie en de pathologische anatomie, de fysiologie, de biochemie en de endocrinologie in hun relatie met de psychiatrie;
 - c) de klinische en biologische psychiatrie en de psychofarmacologie;
 - d) de psychotherapie;
 - e) de sociale psychiatrie en de organisatie van de psychiatrische zorg binnen en buiten het ziekenhuis; de wettelijke aspecten van de psychiatrie;
 - f) de diagnose en de behandeling van psychiatrische aandoeningen bij kinderen, adolescenten, volwassenen en bejaarden;
 - g) de technische diagnoseprocédés die eigen zijn aan de psychiatrie en de interpretatie ervan;
 - h) de gerechtelijke psychiatrie, waar de wetenschappelijke en klinische deskundigheid van de psychiatrie toegepast wordt op de burgerrechtelijke en strafrechtelijke domeinen;
4. de in punt 2° bedoelde opleiding te volgen door alle onder a, vermelde criteria of alle onder b, vermelde criteria noodzakelijkerwijze in acht te nemen :
 - a) voor de erkenning als geneesheer-specialist in de psychiatrie, meer bepaald in de volwassenpsychiatrie wordt de vijf jaar durende stage als volgt onderverdeeld :
 - 1° ten minste één jaar stage lopen in een erkende klinische dienst voor acute psychiatrie die voornamelijk volwassenen behandelt;
 - 2° met instemming van de betrokken stagemesters vervolledigt de kandidaat-specialist gedurende de vier overige jaren, zijn opleiding in bepaalde gebieden met stages van minstens drie maanden in een of meerdere van de volgende diensten en maximum voor de duur die hieronder gemeld wordt :
 - a. 24 maanden in een of meerdere diensten die erkend zijn voor de acute psychiatrie van de volwassene;
 - b. 12 maanden in een of meerdere diensten die erkend zijn voor de kinder- en jeugdpsychiatrie;

- c. 12 maanden in diensten die erkend zijn voor de opleiding in inwendige geneeskunde of in neurologie;
 - d. 12 maanden in een laboratorium voor klinische neurofysiologie die verbonden is aan een dienst die erkend is voor de opleiding in neurologie of in psychiatrie;
 - e. 24 maanden in diensten voor gespecialiseerde psychiatrie die daarvoor erkend zijn (zoals onder andere diensten die zich bezighouden met toxicomanieën, psychosomatiek, langdurige psychiatrische aandoeningen, psychiatrische revalidatie, gerechtelijke psychiatrie), evenals in diensten die erkend zijn voor ambulante behandeling of gedeeltelijke hospitalisatie. Deze stages worden enkel toegestaan na ten minste één jaar stage in de acute psychiatrie;
 - f. 24 maanden in een dienst voor psychotherapie die daarvoor erkend is; deze opleiding moet gedeeltelijk samenvallen met een of meerdere van de andere stages die in punt 4 vermeld worden
- b) Voor de erkenning als geneesheer-specialist in de psychiatrie, meer bepaald in de kinder- en jeugdpsychiatrie wordt de vijf jaar durende stage als volgt onderverdeeld :
- 1° minstens één jaar stage lopen in een erkende klinische dienst voor psychiatrie erkende dienst voor acute psychiatrie;
 - 2° minstens 36 maanden stage in de kinder- en jeugdpsychiatrie, waarvan minstens adolescenten in erkende diensten;
 - 3° na keuze 12 maanden met een minimum van 3 maanden in erkende diensten voor pediatrie, neuropediatrie, neurologie, kinder- en jeugdpsychiatrie, algemene psychiatrie, psychotherapie, laboratorium voor klinische neurofysiologie, genetica, gerechtelijke psychiatrie.

Art. 2.

Wie wenst erkend te worden als geneesheer-specialist in de psychiatrie, meer bepaald in de volwassenpsychiatrie, dient :

- 1° ten minste vijf jaar te hebben gewijd aan stages die overeenstemmen met artikel 1, 4°, a, onder de coördinatie van een stagemester die erkend is in de volwassenpsychiatrie;
- 2° een specifieke opleiding van universitair niveau in de volwassenpsychiatrie te hebben gevolgd.

Art. 3.

Wie wenst erkend te worden als geneesheer-specialist in de psychiatrie, meer bepaald in de kinder- en jeugdpsychiatrie, dient :

- 1° ten minste vijf jaar van zijn opleiding te hebben gewijd aan stages overeenkomstig artikel 1, 4°, onder de coördinatie van een stagemester die erkend is in de kinder- en jeugdpsychiatrie;
- 2° een specifieke opleiding van universitair niveau in de kinder- en jeugdpsychiatrie te hebben gevolgd.

Art. 4.

De volledige opleiding wordt op voorhand door de kandidaat vastgelegd in zijn (stageplan), met instemming van de coördinator en de andere betrokken stagemesters. Erratum, B.S. 16-03-2002, p. 11182>

Art. 5.

De kandidaat houdt in zijn stageboekje een lijst bij van de handelingen die hij persoonlijk uitvoert en van die waaraan hij deelneemt. Hij noteert er eveneens de seminaries, lessen en andere didactische oefeningen in die hij tijdens zijn opleiding bijwoont.

Art. 6.

De kandidaat moet, ten minste één maal in de loop van zijn opleiding, ofwel een mededeling doen in een wetenschappelijke vergadering ofwel een artikel publiceren over een klinisch en wetenschappelijk onderwerp in verband met de gekozen richting.

HOOFDSTUK II. - Criteria voor de erkenning van stagemeesters.

Afdeling 1. - Stagemeesters in de psychiatrie, meer bepaald in de volwassenpsychiatrie.

Art. 7.

Wie wenst erkend te worden als stagemeester in de psychiatrie, meer bepaald in de volwassenpsychiatrie, dient :

1. aan de algemene criteria voor de erkenning van stagemeesters te voldoen;
2. een anciënniteit van acht jaar te hebben, dit vanaf zijn erkenning in de psychiatrie of in de neuropsychiatrie, en algemeen bekend te staan als hoofdzakelijk werkzaam in de volwassenpsychiatrie;
3. per zorgéénheid van 25 tot 30 bedden kandidaat-specialisten in de psychiatrie op te leiden naar rato van ten minste 1 en ten hoogste 3, behoudens uitzondering toegestaan door de Hoge Raad van geneesheren-specialisten en van huisartsen en verantwoord door het aantal poliklinische gevallen en consultaties betreffende patiënten in andere diensten van de instelling;
4. per zorgéénheid van 25 tot 30 bedden één medewerker te hebben die ten minste vijf jaar erkend is als specialist in de psychiatrie of in de neuropsychiatrie en die halftijds (ten minste vier tienden van de normale beroepsactiviteit) aanwezig is in de dienst en die getuigt van een constante wetenschappelijke belangstelling.

Afdeling 2. - Stagemeesters in de psychiatrie, meer bepaald in de kinder- en jeugdpsychiatrie.

Art. 8.

Wie wenst erkend te worden als stagemeester in de psychiatrie, meer bepaald in de kinder- en jeugdpsychiatrie, dient :

1. aan de algemene criteria voor de erkenning van stagemeesters te voldoen;
2. een anciënniteit van acht jaar te hebben, dit vanaf zijn erkenning in de psychiatrie of in de neuro-psychiatrie, en algemeen bekend te staan als hoofdzakelijk werkzaam in de kinder- en jeugdpsychiatrie;
3. een medewerker te hebben die minstens al vijf jaar erkend is als specialist in de psychiatrie, of in de neuropsychiatrie, die deeltijds in de dienst aanwezig is en die getuigt van een wetenschappelijke activiteit en belangstelling;
4. per 20 plaatsen volledige hospitalisatie en per 1 000 raadplegingen per jaar kandidaat-specialisten in de psychiatrie op te leiden naar rato van ten minste 1 en ten hoogste 2, behoudens uitzondering toegestaan door de Hoge Raad van geneesheren-specialisten en van huisartsen en verantwoord door het aantal poliklinische gevallen en consultaties betreffende patiënten in andere diensten van de instelling.

Art. 9.

De duur van de periode tijdens dewelke een kandidaat opgeleid kan worden bij een stagemeester en het aantal kandidaten hangen af van de diversiteit en de belangrijkheid van de activiteiten in de kinder- en jeugdpsychiatrie.

Afdeling 3. - Gemeenschappelijke criteria voor de erkenning van stagemeesters in de psychiatrie, meer bepaald in de volwassenpsychiatrie en van stagemeesters in de psychiatrie, meer bepaald in de kinder- en jeugdpsychiatrie.

Art. 10.

Een groter aantal medewerkers met volle of halve werktijd kan vereist worden door het belang van de klinische, technische en psychotherapeutische bedrijvigheid in de kliniek en de polikliniek. In ieder geval moet de continuïteit van de opleiding van de kandidaat-specialist, alsmede zijn persoonlijke en voltijdse deelname aan de werkzaamheden van de dienst verzekerd zijn.

Art. 11.

De stagemester moet erop toezien, vooral bij het opmaken van het stageplan, dat de werkzaamheden van de kandidaat-specialist in de loop van de opleiding zodanig gespreid worden over de verschillende gebieden van de psychiatrie, dat de kandidaat-specialist op het einde van zijn/haar vorming in alle essentiële takken opgeleid is.

Art. 12.

Voor de ziekenhuisstages moet de stagemester beschikken over een polikliniek of over een samenwerkingsovereenkomst met een centrum voor geestelijke gezondheidszorg en deelnemen aan de activiteiten van een spoedgevallenafdeling, zodat de kandidaat-specialisten aan de activiteiten van beide kunnen meewerken.

Art. 13.

De stagemester waarvan de dienst niet beantwoordt aan de criteria voor de volledige opleiding maar die in centra werkt waar de activiteiten belangrijk zijn voor de opleiding van de kandidaat-specialist, kan erkend worden voor een gedeeltelijke opleiding, die niet meer dan 24 maanden mag bedragen en onder de verantwoordelijkheid staat van een geneesheer-specialist in de psychiatrie die zijn volledige activiteit aan die discipline wijdt.

Art. 14.

De stagemester moet ervoor zorgen dat de kandidaat-specialist in contact blijft met de andere medische, chirurgische en technische disciplines zoals de neurologie, de neurochirurgie, de inwendige geneeskunde, de pediatrie, de oftalmologie, de neurochirurgie, de otorinolaryngologie, de anesthesie-reanimatie, de dermatologie, de pathologische anatomie, de gynaecologie-verloskunde, de klinische biologie en de röntgendiagnose.

HOOFDSTUK III. - Criteria voor de erkenning van stagediensten.

Afdeling 1. - Stagediensten in de psychiatrie, meer bepaald in de volwassenpsychiatrie.

Art. 15.

Om erkend te worden als stagedienst voor de psychiatrie, meer bepaald de volwassenpsychiatrie, dient :

1. de dienst aan de algemene criteria voor de erkenning van stagediensten te beantwoorden;
2. de dienst die instaat voor een volledige opleiding in de psychiatrie, deel uit te maken van een algemeen ziekenhuis of een psychiatrische instelling, en moet hij beschikken over ten minste 25 tot 30 bedden met een minimum van 300 opnamen per jaar, alsmede over een polikliniek waar ten minste 500 nieuwe patiënten per jaar worden opgevangen;
3. men gevarieerde pathologieën aan te treffen met inbegrip van acute gevallen, opgenomen zonder enige voorafgaande selectie. Wanneer een gebied van de psychiatrie dat voor de opleiding belangrijk is, onvoldoende in de dienst wordt beoefend, moet de kandidaat-specialist er zich vertrouwd mee kunnen maken in een andere daartoe erkende dienst of afdeling;

4. de dienst over een passende infrastructuur alsmede over een voldoende aantal gekwalificeerde medewerkers te beschikken om een wetenschappelijke opleiding te waarborgen;
5. de dienst eveneens specialisten, als diensthoofden of consulterende artsen, in dienst te hebben die erkend zijn in de neurochirurgie, de inwendige geneeskunde, de pediatrie, de chirurgie, de gynaecologie-verloskunde, de oftalmologie, de otorinolaryngologie, de dermatologie, de anesthesiologie, de röntgendiagnose, de klinische biologie en de pathologische anatomie;
6. spoedgevallen in de instelling op te nemen en te behandelen.

Art. 16.

Om als een niet-verplichte stage tijdens de opleiding in de psychiatrie erkend te worden moet het laboratorium voor klinische neurofysiologie, dat verbonden is aan een erkende dienst voor neurologie of psychiatrie, beschikken over een EEG apparatuur dat beantwoordt aan de recentste normen. Per jaar moeten er minstens 500 EEG's en 50 slaaptracés genomen worden.

Art. 17.

Om in aanmerking te komen voor de opleiding in de psychiatrie moet de dienst voor psychotherapie zich naar een of meerdere van de drie volgende zaken richten : ofwel naar de persoonlijke subjectiviteit van de patiënt, ofwel naar de menselijke gedragingen, ofwel naar het relationele systeem waartoe de patiënt behoort, waarbij bij elk van deze drie richtingen vormen van psychotherapie voor individuen, groepen, koppels en gezinnen kunnen worden ontwikkeld. De dienst moet de kandidaten een theoretische en praktische opleiding in de psychotherapie geven die op regelmatige wijze verspreid is over de periode van de opleiding die de kandidaten in de dienst krijgen.

Art. 18.

Diensten met beperkte opleidingsmogelijkheden die niet beantwoorden aan de criteria voor volledige opleiding kunnen in aanmerking komen voor een gedeeltelijke opleiding, waarvan de duur bepaald zal worden door het erkenningsbesluit. Indien het een dienst voor algemene acute psychiatrie betreft, moet deze ten minste 150 patiënten per jaar aanvaarden en elk jaar ten minste 250 nieuwe patiënten in de polikliniek inschrijven.

Wanneer het een dienst voor ambulante consultatie betreft, moet deze ten minste 150 nieuwe patiënten per jaar in de polikliniek inschrijven.

Art. 19.

Elke stagedienst moet de registratie van de patiënten evenals hun medische dossiers bijhouden.

Afdeling 2. - Stagediensten in de psychiatrie, meer bepaald in de kinder- en jeugdpsychiatrie.

Art. 20.

Om voor een niet-verplichte stage tijdens de opleiding in de kinder- en jeugdpsychiatrie in aanmerking te komen moet het laboratorium voor klinische neurofysiologie, dat verbonden is aan een erkende dienst voor neurologie of psychiatrie, beschikken over een EEG-apparatuur die beantwoordt aan de recentste normen. Per jaar moeten er minstens 500 EEG's en 50 slaaptracés genomen worden.

Art. 21.

De dienst die instaat voor een volledige opleiding in de jeugd- en kinderpsychiatrie moet deel uitmaken van een netwerk met een dienst die erkend is als K-dienst met hospitalisatiemogelijkheden voor kinderen en adolescenten met psychische stoornissen. Dit netwerk dient ten minste twintig plaatsen volledige hospitalisatie te bevatten. In de betreffende dienst moeten er een groot aantal uiteenlopende activiteiten

verricht worden in de dag- of dag- én nachtverpleging onder kenletter K; de dienst moet per jaar ten minste 1 000 consultaties van kinderen of adolescenten tellen, waarvan ten minste 150 van nieuwe patiënten.

Art. 22.

De activiteiten die in aanmerking komen voor de diensten die niet erkend zijn voor een volledige opleiding kunnen plaatsvinden in erkende verzorgingsinstellingen, in ambulante consultatieinstellingen of -centra die gericht zijn op de kinder- en jeugdpsychiatrie. De duur van de opleidingsperiode en het aantal kandidaten hangen af van de diversiteit en de belangrijkheid van de activiteiten in de kinder- en jeugdpsychiatrie.

HOOFDSTUK IV. - Criteria voor het behoud van de erkenning.

Art. 23.

Om hun erkenning te behouden, dienen de geneesheer-specialisten in de psychiatrie, meer bepaald in de volwassenpsychiatrie en de geneesheer-specialisten in de psychiatrie, meer bepaald in de kinder- en jeugdpsychiatrie aan de algemene criteria voor het behoud van de erkenning van geneesheren-specialisten te voldoen.

HOOFDSTUK V. - Overgangsbepalingen.

Art. 24.

(In afwijking van artikelen 1, 2 en 3, kan als houder van de bijzondere beroepstitel in de psychiatrie voor volwassenen of in de kinder- en jeugdpsychiatrie erkend worden, de geneesheer-specialist in de psychiatrie of in de neuropsychiatrie die algemeen bekend staat als bijzonder bekwaam in dit domein en die het bewijs levert dat hij, sedert ten minste vier jaar na zijn erkenning als geneesheer-specialist, deze discipline(s) op een substantiële en belangrijke manier uitoefent, met een voldoende kennis ter zake. Hij dient daartoe binnen vijf jaar na de datum van inwerkingtreding van dit besluit een aanvraag in te dienen.) <Erratum, B.S. 16-03-2002, p. 11182>

Art. 25.

(In afwijking van artikelen 1, 2 en 3, kan een stageperiode als kandidaat of als geneesheer-specialist in de volwassenpsychiatrie of in de kinder- en jeugdpsychiatrie, aangevat vóór de inwerkingtreding van dit besluit en die doorloopt na de inwerkingtreding ervan, als opleiding gevalideerd worden voor zover de valideringsaanvraag werd ingediend binnen een termijn van 12 maanden vanaf de datum van inwerkingtreding van dit besluit.) <Erratum, B.S. 16-03-2002, p. 11182>

Art. 26.

De geneesheer-specialist in de psychiatrie mag zijn titel behouden mits hij aan de algemene criteria voor de erkenning van geneesheren-specialisten beantwoordt.

HOOFDSTUK VI. - Slotbepalingen.

Art. 27.

Dit besluit heft de bepalingen op van het ministerieel besluit van 29 juli 1987 tot vaststelling van de bijzondere criteria voor de erkenning van geneesheren-specialisten, stagemeesters en stagediensten voor de specialiteiten van de psychiatrie en de neurologie, met uitzondering van de bepalingen met betrekking tot de neurologie.

(NOTA : Art. 27 vernietigd bij het arrest nr 170.176 van de Raad van State van 19-04-2007, in de mate dat dit artikel 27 er niet in voorziet dat de bepalingen met betrekking tot de neuropsychiatrie in het ministerieel besluit van 29 juli 1987 niet worden opgeheven, zie B.St. van 05-06-2007, p. 30370)